

Kultura i osiągnięcia starożytnych Rzymian

Podsumowanie

16

Polecenia podsumowujące

1. Wymień najważniejsze osiągnięcia kulturowe starożytnych Rzymian.
2. Scharakteryzuj prawo rzymskie.
3. Wyjaśnij, jaki wpływ na współczesność miały kultura i osiągnięcia Rzymian.

Literatura

Najwybitniejsi twórcy i ich dzieła

- Wergiliusz – *Eneida*
- Horacy – ody, satyry, listy
- Owidiusz – *Metamorfozy*, *Sztuka kochania*
- Juliusz Cezar – *O wojnie galijskiej*, *O wojnie domowej*
- Polibiusz – *Dzieje*
- Tytus Liwiusz – *Od założenia Miasta*
- Tacyt – *Germania*

Mecenat – wsparcie finansowe działalności artystycznej przez osoby prywatne lub instytucje państwowe.

Architektura i budownictwo

Cechy charakterystyczne

- forum jako centralny plac miasta
- zastosowanie porządku kompozytowego
- wykorzystanie betonu w budownictwie
- termy
- kopuły
- łuki triumfalne i kolumny
- akwedukty
- drogi
- architektura mieszkalna – pałace, kamienice czynszowe (*insule*), wille

Najważniejsze budowle

- Panteon
- Via Appia
- Koloseum
- Circus Maximus

Kompleks budowli na Forum Romanum.

Prawo

Uchwalane na zgromadzeniach ludowych i zatwierdzone przez senat.

Zasada: *dura lex sed lex*.

Fundament współczesnego prawa.

Polecane publikacje

Jerzy Ciechanowicz, *Rzym. Ludzie i budowle*, Warszawa 1989.

Ludwika Rychlewska, *Dzieje literatury rzymskiej*, Wrocław 2005.

Dariusz Słapek, *Gladiatorzy i polityka. Igrzyska w okresie późnej republiki rzymskiej*, Wrocław 1995.

Filozofia

Nurty rozwijające się w Rzymie

- stoicyzm
- epikureizm
- hedonizm
- cynizm

Retoryka – sztuka pięknego i przekonującego wystawiania się.

Marek Tulliusz Cynceron – jeden z najwybitniejszych mówców w historii Imperium Rzymskiego.

Rzeźba i malarstwo

Inspiracje sztuką etruską i grecką.

Płaskorzeźby i reliefy – np. zdobiące ołtarz Ara Pacis, łuk Tytusa i kolumnę Trajana.

Freski i mozaiki – np. odnalezione w Pompejach.

Nauka

Służąca celom praktycznym.

Rozwój matematyki i geometrii.

Pierwsza rzymska encyklopedia.

Systematyka nauki oparta na *trivium* i *quadrivium*.

Opracowanie kalendarza juliańskiego.

